A K T U A L I J O S! O ką manai Tu?

I. Šauktinių kariuomenės Lietuvoje grąžinimas

ŽINIASKLAIDOS ŠALTINIAI

1) Lietuvos kariuomenės pateikta informacija apie šaukimą į privalomąją karo tarnybą.

2) Žurnalisto D. Pancerovo straipsnis „Šauktiniai ir savanoriai – tarsi Lietuvos kariuomenės atsarginių žaidėjų suolas".

3) Politiko A. Kubiliaus nuomonė „A. Kubilius dėl šauktinių siūlo neapgaudinėti savęs".

4) Akademikės N. Vasiliauskaitės nuomonė „Šauktiniai – dresuoti visuomenei".

5) Žurnalisto D. Pancerovo straipsnis „Metai po Krymo aneksijos: ką nuveikė Lietuva, stiprindama savo gynybą?"

SOCIALINĖS MEDIJOS

Ekonomistas N. Mačiulis „Facebook" rašo **(komentaro kalba netaisyta):**

„Šauktinių įstatymo ir nuostatų kūrėjai apie viską pagalvojo. Jie supranta, kad jaunuoliai ne tik gatvėmis trinasi ir nosį krapšto - kai kuriems gali būti sudėtinga (o valstybei nenaudinga) devyniems mėnesiams atsitraukti nuo pagrindinės veiklos, todėl paliktos kai kurios išimtys, pavyzdžiui:

1) Mokslininkui, atliekančiam tyrimus, galinčius padėti sukurti naujus vaistus ar kitus šaliai ir žmonijai naudingus produktus;

2) Sportininkui, besiruošiančiam Olimpiadai;

3) Chirurgui, galinčiam atlikti operaciją, kurios laukia šimtai žmonių;

4) Programuotojui, kuriančiam programinę įrangą apsaugančią nuo kibernetinių atakų;

5) Unikalią verslo idėją realizuojančiam jaunuoliui, sukūrusiam daugiau nei dešimt darbo vietų;

6) Mokytojui, ką tik pradėjusiam ugdyti naujai suformuotą pradinukų klasę;

7) Tėvui, namie prižiūrinčiam kūdikį, kol motina dirba samdomą darbą. Juokauju, visi jie eis mokytis užtaisyti šautuvą. Palikta tik viena išimtis - jauniems ūkininkams, pasėjusiems žiemkenčius.

(*Update*: išimtį aukščiau paminėtiems asmenims galės suteikti „specialioji komisija". Galės suteikti ir aukščiau nepaminėtiems. Pinigų komisijos veiklai ir visam administraciniam aparatui finansuoti yra. Pinigų nėra tik tinkamam profesionalios kariuomenės ir savanorių finansavimui).„

TEMOS KONTEKSTAS

Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto politologo dr. D. Šlekio komentaras:

„Istoriškai kariuomenės organizavimas šauktinių pagrindu atlikdavo dvigubą funkciją. Pirmiausia ji užtikrindavo, jog didelė dalis visuomenės yra praėjusi karinį mokymą ir žino, kaip elgtis karo metu. O antroji funkcija yra visuomeninė. Šauktinių kariuomenė leidžia užtikrinti platų tam tikrų vertybių, patriotizmo sklaidą, didesnį visuomenės įsitraukimą į politinę ir pilietinę veiklą".

Karių paradas. **J. Kalinsko nuotrauka**

KLAUSIMAI DISKUSIJAI

? Kaip įsivaizduojate karo tarnybą? Kokius mokymus turi šauktiniai, koks būna jų laisvas laikas, ar jie turi kokių apribojimų?

? Kaip vertinate šauktinių sugrąžinimą? Kodėl toks sprendimas buvo priimtas?

? Ar į karo tarnybą turėtų būti šaukiamos ir merginos?

? Ar norėtumėte būti savanoriais/savanorėmis? Kodėl?

? Ar valstybė ginama tik ginklu? (Galima remtis N. Mačiulio komentaru). Kaip dar galima stiprinti šalies saugumą?

? Kokias istorines asociacijas jums sukelia šauktinių privalomosios karo tarnybos grąžinimas?

? Kaip reaguotumėte gavęs šaukimą? O jei šaukimą gautų jūsų draugai, artimieji?

A K T U A L I J O S! O ką manai Tu?

II. „RTR Planeta“ kanalo uždraudimas

ŽINIASKLAIDOS ŠALTINIAI

1) Naujienų agentūros BNS pranešimas „Pirmą kartą ES: Lietuva stabdo rusiško kanalo transliacijas”.

2) Žurnalistės N. Pumprickaitės interviu su Lietuvos radijo ir televizijos komisijos vadovu Edmundu Vaitekūnu.

3) Apžvalgininko P. Gritėno komentaras „Laisvę idiotiškai Kremliaus propagandai!“

4) Politologo K. Girniaus komentaras „Konformizmas yra didesnis pavojus nei pasidavimas rusų propagandai“.

5) Žurnalisto M. Noreikos straipsnis „Rusija: Lietuvoje veikia politinė cenzūra“.

6) Naujienų agentūros BNS pranešimas „VSD savo ataskaitoje įvardijo prorusiška žiniasklaida”.

SOCIALINĖS MEDIJOS

LRT naujienų tarnybos vadovo A. Matonio „Facebook“ atsakas į apžvalgininko P. Gritėno komentarą **(komentaro kalba netaisyta):**

„Paulius Gritėnas, nepyk, bet pievas rašai. Faktus lyg it teisingus mini, bet interpretuoji - klaidinančiai. Taip, informacijos ribojimas išties skamba nepatraukliai, ir turi prastą istorinį kontekstą. Bet: iš Kremliaus kanalų sklinda ne informacija, o dezinformacija, tautinės neapykantos kurstymas ir karo propaganda. Tą draudžia Lietuvos Respublikos įstatymai. Įstatymai, kurie yra privalomi Lietuvos Respublikos teisės subjektams. Lietuvos kabelinių televizijų operatoriai yra Lietuvos Respublikos teisės subjektai. LRTK įvesti apribojimai jiems ir taikomi. Raginimai neįvesti tokių apribojimų yra raginimai nesilaikyti įstatymų. Nepatinka toks įstatymas? Yra legalių būdų siekti jų pakeitimo. Drauge tuomet būtų turbūt nuoseklu būtų siekti pavyzdžiui pornografijos skleidimo apribojimų panaikinimo? Tai čia tiek trumpai apie esmę: yra įstatymas - jo privalu laikytis. Kai dėl apribojimų paveikumo Kremliaus propagandai, tai taip - jų neužtenka, bet jei bent 10 vatnikų nebežiopsos į Kiseliovą (o todėl jis ir vatnikas, kad internetu naudotis nemoka), tai jau bus nauda. Kaip kovoti su propaganda - jau kita kalba. Ir taip -draudimai nėra panacėja, bet, kaip jau sakiau - jų neįvedusi LRTK būtų tiesiog neatlikusi savo pareigos kontroliuoti ir užtikrinti, kad Lietuvos Respublikos telekomunikacinėje erdvėje veikiantys Lietuvos Respublikos subjektai (kabelinių TV operatoriai, retransliuojantys meluojančius ir neapykantą kurstančius Rusijos kanalus) laikytųsi Lietuvos Respublikos įstatymų. Tad nereikia varyti ant Komisijos, kad sąžiningai atliko savo darbą. O drauge - bet ne vietoj to - lieka didžiulis laukas pastangoms dėl to, kad Lietuvos Respublikos protai ir širdys netaptų Putino protais ir širdimis.“

TEMOS KONTEKSTAS

Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto politologo N. Maliukevičiau komentaras:

„Kremliaus pareigūnai reaguodami į laikiną RTR-Planeta kanalo priėmimo Lietuvoje sustabdymą apkaltino mūsų valstybę žodžio laisvės ir žiniasklaidos veiklos suvaržymu. Būtina atkreipti dėmesį, kad žodžio ir žiniasklaidos veiklos laisvė yra išties esminės Europos vertybės, bet jomis niekada nebus leidžiama prisidengti kurstant nesantaiką ar skleidžiant karo propagandą. Būtent tai - kaip pripažino Lietuvos kompetentingos institucijos - ne kartą darė RTR-Planeta kanalas".

Tarptautinių žodžių žodyno paaiškinimai, kas yra cenzūra ir propaganda:

cenzūrà [lot. censeo — vertinu]: 1. spaudos, kino filmų, radijo ir televizijos laidų, teatro spektaklių ir kitų viešų renginių turinio kontrolė, kad nebūtų platinamos tam tikros žinios ir teorijos; 2. įstaiga, kontroliuojanti spaudą, kino filmus, radijo ir televizijos laidas; 3. nuobaudos, skiriamos parlamento deputatams už vidaus tvarkos reglamento pažeidimą; 4. kanonų teisėje — bendras bažn. bausmių pavadinimas; 5. psichoanalizėje — visuomeninių normų sistema, nesąmoningais mechanizmais kontroliuojanti žmogaus potraukius, motyvus, ribojanti jų realizaciją; 6. ↗ cenzoriaus (1) pareigos.

propagánda [lot. propago — skleidžiu, platinu], filos., moksl., rel. ir kt. teorijų, idėjų skleidimas, siekiant jomis ugdyti, veikti žmonių pažiūras, nuotaikas, skatinti tam tikrus veiksmus

KLAUSIMAI DISKUSIJAI

? Ar žiūrite rusų kalba transliuojamus televizijos kanalus? Kaip vertinate jų turinį?

? Ar propagandiniai kanalai turi būti draudžiami?

? Kaip suprantate propagandą? Ar patys esate su ja susidūrę?

? Kuo šis draudimas skiriasi nuo cenzūros? Kuo pavojinga cenzūra?

? Ar jūs sugebate kritiškai vertinti informaciją ir atsirinkti, kur melas, o kur tiesa?

? Ar manote, kad Lietuvoje vyksta informacinis karas?

? Jei sutinkate, tai kokios priemonės šiame kare tinka?

Lietuvos žurnalistų sąjunga LŽS www.lzs.lt
Kurk Lietuvai Jaunųjų profesionalų programa
VILNIAUS UNIVERSITETAS TARPTAUTINIŲ SANTYKIŲ IR POLITIKOS MOKSLŲ INSTITUTAS